

NIEUWE VOEDSELKRISIS IN AANTOCHT?

De granenprijzen zijn de voorbije maanden fors opgelopen. Krijgen we een herhaling van de voedselcrisis uit 2008 voorgeschoteld?

TEKST: KOEN LAUWERS (FINANCIËEL ANALIST)

De grondstoffenprijzen worden bepaald door een complex samenspel van factoren. Landbouwgrondstoffen krijgen daarbij af te rekenen met een extra parameter die alle andere kan beïnvloeden: de klimatologische omstandigheden. De impact van het weer is sterk tijdsafhankelijk. We onderscheiden enerzijds periodes waarin de prognoses worden opgesteld en regelmatig bijgesteld en anderzijds periodes waarin deze prognoses moeten worden waargemaakt. Het spreekt vanzelf dat in deze laatste periodes de impact van voor de oogsten nadelige weersomstandigheden groter is. Dit is exact wat er de voorbije maanden gebeurde: de marktprognoses voor zowel tarwe als in mindere mate ook maïs werden overhoop gehaald.

EXPLOSIEVE TARWEMARKT

Na de historische recordprijs van voorjaar 2008 (13,5 dollar per bushel) maakte tarwe een kalmere periode mee. De twee vorige oogstjaren leverden een recordhoeveelheid tarwe op en ook voor het lopende oogstjaar 2010-2011 werd aanvankelijk van een goede

opbrengst uitgegaan. De oogstprognose van het Amerikaanse ministerie van Landbouw (USDA) bedroeg bijna 680 miljoen ton, het op twee na hoogste cijfer ooit. Drie opeenvolgende recordoogsten hadden ook voor comfortabel hoge voorraden gezorgd. Het was dus eerder normaal te noemen dat er in de granenprijzen weinig fut zat tijdens de eerste jaarhelft.

Alle geavanceerde wetenschappelijke modellen ten spijt, liggen de prognoses en de realiteit soms mijlenver uit elkaar. De natuur liet nog maar eens zien wie er eigenlijk de baas is en dat oogsten zich niet zomaar laten voorspellen op basis van parameters als de hoeveelheid bebouwde landbouwgrond. Door overvloedige neerslag kon een deel van de landbouwoppervlakte in Canada niet worden gebruikt voor het verbouwen van tarwe. In juli kregen grote delen van Europa en Rusland dan weer te maken met uitzonderlijk warm en droog weer. Deze situatie was in West- en Centraal-Europa van korte duur, maar Rusland bleef in de greep van een hittegolf. Grote hoeveelheden landbouwoppervlakte werden er bovendien vernield door bosbranden.

Het USDA moest de oogstprognose tot twee keer toe neerwaarts bijstellen. Eerst ging het ministerie nog uit van 661,1 miljoen ton, maar later werd dit 645,7 miljoen ton. In absolute termen is dat nog altijd een hoog cijfer, maar toch werd al snel duidelijk dat de oogst absoluut niet in de buurt zou komen van de recordniveaus uit 2008 en 2009.

De wereldwijde tarwemarkt wordt in normale omstandigheden beheerst door de landen met een productieoverschot. De Verenigde Staten zijn de grootste exporteur van tarwe, gevolgd door de Europese Unie, Canada, Rusland en Australië. Dit jaar zal in Rusland echter van een overschot geen sprake zijn. Het USDA verwacht dat de Russische tarweproductie dit jaar op 45 miljoen ton zal uitkomen tegenover meer dan 60 miljoen ton vorig jaar. De consumptie wordt op 49,2 miljoen ton geschat. Toch zal Rusland meer dan waarschijnlijk geen tarwe hoeven invoeren, want na het vorige oogstjaar was er een voorraad van 11,8 miljoen ton. Rusland besliste op 15 augustus wel om de export van granen op te schorten. De maat-